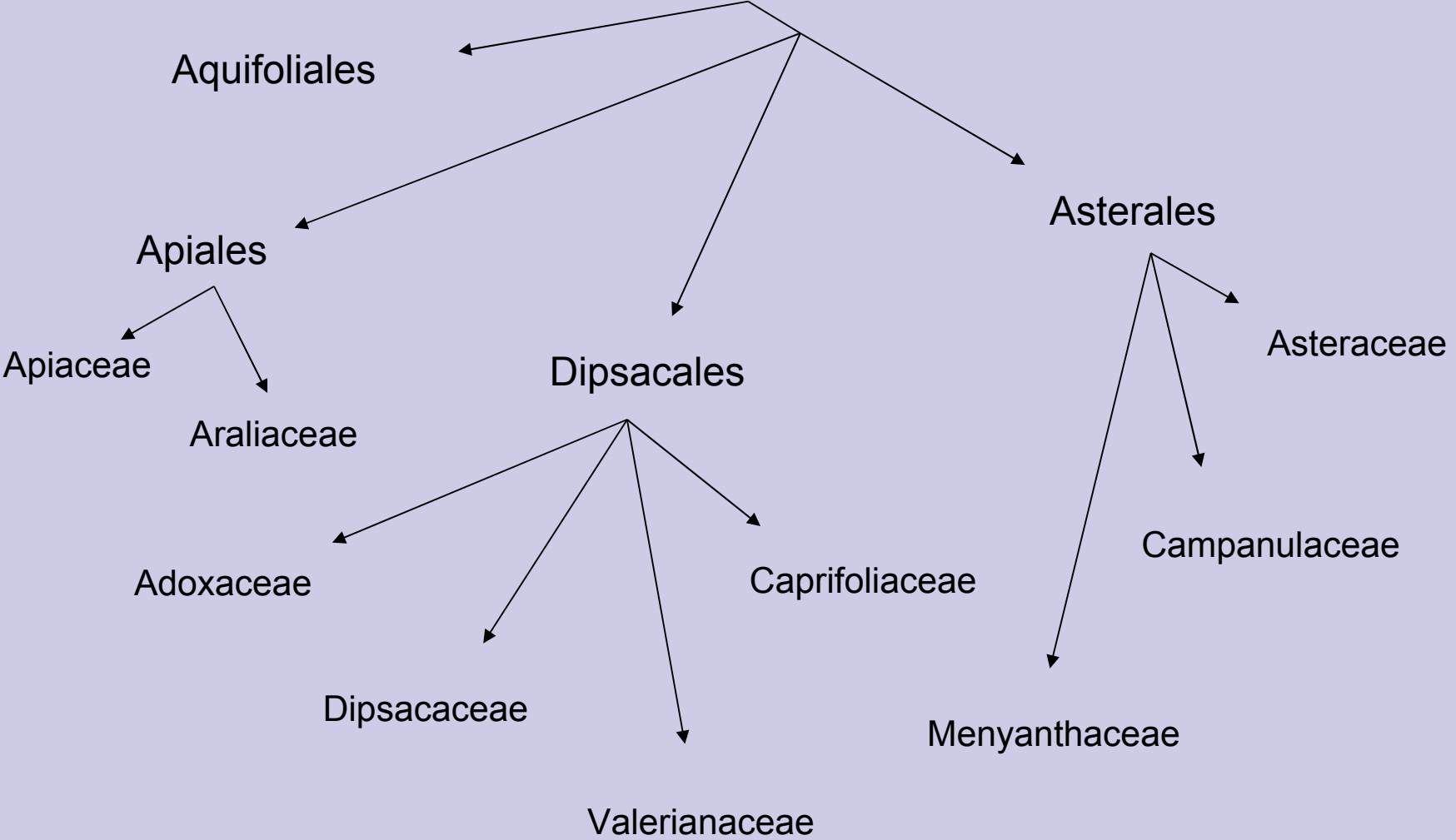

Krytosemenné rostliny

Vít Grulich

Pravé Asteridy II

Araliaceae

- Byliny, keře, liány nebo stromy, někdy dvoudomé
- Listy střídavé, jednoduché
- Palisty přítomny
- Květenství okolíky
- Květy obou- i jednopohlavné, aktinomorfni, tetracyklické, malé
- Květní obaly rozlišené
 - Kalich srostlý, 4-5četný, nepatrný
 - Koruna z 3-5 lístků
- Tyčinek 3-5, volných, vyrůstají ze žláznatého terče na vrcholu gynecea
- Gyneceum cenokarpní, spodní
 - Karpofor chybí
- Plodolisty 2 nebo 5, pouzder stejný počet
- Placenta axilární, vajíčko 1 v každém pouzdře, anatropní
- Embryo malé, přímé nebo lehce zakřivené, endosperm bohatý
- Plod peckovice nebo rozpadavý
- Kosmopolitní: 70/850
- ČR: 2/2

Hedera helix

Hydrocotyle vulgaris

Apiaceae

- Byliny, vzácně keře, výjimečně dvoudomé
- Listy střídavé, výjimečně, zpravidla členěné nebo složené
 - Zpravidla výrazně vyvinutá pochva
- Palisty chybějí
- Květy v okolících
- Květy obou- i jednopohlavné, aktinomorfni, tetracyklické, pentamerické
 - Okrajové květy někdy paprskující, zygomorfni
- Květní obaly rozlišené, kalich redukovaný nebo chybí, koruna volná
- Tyčinek 5
- Gyneceum cenokarpní, spodní, s karpoforem
 - Plodolisty na vrcholu se žláznatým terčem
- Plodolisty 2, pouzdra 2
- Čnělky 2
- Placenta axilární, vajíčko jedno v každém pouzdře, anatropní
- Embryo malé, endosperm olejnatý
- Plod rozpadavý
- Časté silice nebo alkaloidy
- Kosmopolitní (těžiště v mírném pásmu): 300/3000
- ČR: 45/100

Astrantia major

Hacquetia epipactis

Meum athamanticum

Bupleurum falcatum

Anthriscus sylvestris

Daucus carota

Adoxaceae

- Byliny i keře nebo stromky
- Listy vstřícné, jednoduché nebo často zpeřené nebo trojčetné
- Palisty zpravidla přítomny
- Květenství vrcholičnaté
- Květy oboupohlavné, aktinomorfní i zygomorfní, tetracycklé, 4-5merické
- Květní obaly rozlišené, srostlé
 - Kalich často zakrnělý
- Tyčinky srůstají s bází koruny, někdy rozeklané
- Gyneceum cenokarpní, svrchní nebo polospodní
- Plodolistů 3-5, pouzder též
- Placenta axilární, vajíčko 1 v každém pouzdře, anatropní
- Embryo malé, endosperm bohatý
- Plod peckovice
- Hlavně v mírném pásmu a subtropích: 10/300
- ČR: 3/6

Adoxa moschatellina

Sambucus ebulus

Viburnum lantana

Valerianaceae

- Byliny nebo vzácně keře, výjimečně dvoudomé
- Listy vstřícné, jednoduché nebo zpeřené
- Palisty chybějí
- Květenství vrcholičnaté
- Květy obou- i jednopohlavné, zygomorfní, tetracyklické, pentamerické
- Květní obaly rozlišené
 - Kalich zakrnělý, často tvoří chmýr
 - Koruna srostlá, někdy okrajové květy v květenství paprskující
- Tyčinky (4-)5, srůstají s korunní trubkou
- Gyneceum cenokarpní, spodní
- Plodolisty 3, pouzdra 3, zpravidla jen 1 fertilní
- Placenta bazální, vajíčko jedno, anatropní
- Embryo přímé, endosperm přítomen
- Plod nažka
- Hlavně v mírném pásmu severní polokoule: 10/250
- ČR: 2/10

Valeriana dioica

Valerianella dentata

Dipsacaceae

- Byliny nebo keře
- Listy vstřícné, jednoduché nebo zpeřené
- Palisty chybějí
- Květenství vrcholičnatý strboul
- Květy obvykle oboupohlavné, zygomorfní, tetracyklické, 4-5merické
- Květní obaly rozlišené
 - Kalich zakrnělý, často tvoří chmýr
 - Koruna srostlá, někdy okrajové květy v květenství paprskující
- Tyčinky srůstají s bází koruny
- Gyneceum cenokarpní, spodní
- Plodolisty 2, pouzdro jedno
- Placenta bazální, vajíčko jediné, anatropní
- Embryo přímé, endosperm přítomen
- Plod tobolka
- Ve Starém světě, hlavně v mírném pásmu a subtropích: 11/350
- ČR: 5/12

Dipsacus sylvestris

Scabiosa ochroeuca

Caprifoliaceae

- Většinou keře, někdy dřevnaté liány
- Listy vstřícné, jednoduché
- Palisty chybějí
- Květenství vidlany
- Květy oboupohlavné, zygomorfí, tetracyklické, pentamerické
- Květní obaly rozlišené, srostlé
- Tyčinky (4-)5, srůstají s korunní trubkou
- Gyneceum cenokarpní, spodní
- Plodolisty 2
- Placenta axilární, vajíčko jedno, anatropní
- Embryo malé, přímé, endosperm bohatý
- Plod bobule
 - Někdy bobule vzájemně srůstají
- Hlavně v mírném pásmu severní polokoule: 10/250
- ČR: 1/3

Lonicera periclymenum

Lonicera xylosteum

Menyanthaceae

- Mokřadní nebo vodní byliny
- Listy střídavé, jednoduché nebo trojčetné
- Palisty chybějí
- Květenství vrcholičnaté i hroznovité nebo květy jednotlivé
- Květy jedno- i oboupohlavné, aktinomorfnní, tetracyklické, pentamerické
- Květní obaly rozlišené, srostlé
 - Korunní cípy zpravidla nápadně třásnité
- Tyčinek 5, srůstají s bází koruny
- Gyneceum cenokarpní, svrchní
- Plodolisty 2, pouzdro 1
- Placenta parietální, vajíček mnoho
- Embryo malé, endosperm přítomen
- Plod tobolka
- Hlavně v mírném pásmu severní polokoule (těžiště v S. Americe): 18/300
- ČR: 2/2

Menyanthes trifoliata

Nymphoides peltata

Campanulaceae

- Byliny, řidčeji keře, vzácně vodní rostliny
- Listy střídavé nebo vstřícné, jednoduché, vzácně zpeřené
- Palisty chybějí
- Květenství hroznovité, vrcholičnaté nebo květy jednotlivé
- Květy oboupohlavné, aktinomorfnní i zygomorfnní, tetracyklické, pentamerické
- Květní obaly rozlišené
 - Kalich volný
 - Koruna srostlá, řidčeji volná
- Tyčinky srůstají s bází koruny, někdy vzniká prašníková trubička
- Gyneceum cenokarpnní, spodní nebo polospodní
- Plodolistů 5, řidčeji 3-2, pouzder v počtu plodolistů
- Placenta axilární, vajíček mnoho v každém pouzdře, anatropnních
- Embryo přímé, endosperm masitý
- Plod tobolka
- Obsahují inulin
- Hlavně v mírném pásmu severní polokoule: 60/2100
- ČR: 4/20

Campanula barbata

Phyteuma orbiculare

Asteraceae

- Byliny, řidčeji keře, liány nebo stromy, vzácně vodní rostliny nebo sukulenty
- Časté mléčnice
- Listy střídavé nebo vstřícné, jednoduché nebo zpeřené
- Palisty chybějí
- Květenství úbor
- Květy obou- i jednopohlavné, aktinomorfni i zygomorfni, pentamerické
 - V úboru často rozlišen paprsek (květy zygomorfni) a terč (květy aktinomorfni)
- Květní obaly rozlišené
 - Kalich přeměněn na chmýr, blanitý nebo šupinovitý lem nebo chybí
 - Koruna srostlá
- Tyčinky srůstají s bází koruny a prašníky vytvářejí trubičku
- Gyneceum cenokarpní, spodní
- Plodolisty 2, pouzdro 1
- Placenta bazální, vajíčko 1, anatropní
- Embryo přímé, endosperm chybí
- Plod nažka
- Kosmopolitní: 1100/25000
- ČR: 125/asi 600 (častá apomixe)

Lactuca viminea

Cicerbita alpina

Inula ensifolia

Serratula tinctoria

Echinops ritro

Xeranthemum annuum